

כ"ט בחשוון, תשע"ט. 27.11.2019

גיליון מס' 686

פרשת תולדות

וַעֲתָה שָׂא נָא כְּלִיד תְּלִיד וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצֹדָה לִי צֵיד מאת שמואליק דרורי, ראש צורים

יצחק נועד להמשיך בדרכו של אברהם העברי. **כִּי בִיִּצְחָק יִקְרָא לְךָ זֶרַע (כא, יב)** אמר א-לוהים אל אברהם.

רק שני בנים נולדו ליצחק ורבקה ו**יִגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צֵיד אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אַהֲלִים (כה, כז)**. עתה גם ליצחק מתברר ההבדל הגדול בין התאומים. יצחק מכיר **אֶת-עֲשׂוֹ בְּנוֹ הַגָּדֹל**, ברור גם לו שעשיו אינו יכול/ראוי להמשיך את דרכו של זקנו אברהם. יעקב איש תם יושב אהלים.

כמעט טבעי שלהורים תהיה בחירה שונה באהבתם את ילדיהם. **וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֲשׂוֹ... וְרַבְקָה אֶהְבֶּת אֶת יַעֲקֹב (כה, כח)**. אך בעוד התורה מתארת באופן סתמי את אהבתה של רבקה את יעקב, את אהבת יצחק את עשו היא מפרשת – **כִּי צֵיד בְּפִיו (שם, שם)**.

גם ליצחק מתברר אולי שבנו הגדול עשו, נכדו של אברהם העברי, לא בלבד שאינו הולך בדרך אברהם, אלא הולך בדרכו של נִמְרֹד. **עַל כֵּן יֵאָמֵר כְּנַמְרֹד גְּבוֹר צֵיד (י, ט)** ככתוב בפסיקתא זוטרתי: זה עשו שהיו אומרים עליו **כְּנַמְרֹד גְּבוֹר צֵיד דכתיב ביה עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צֵיד אִישׁ שָׂדֶה (כה, כז)**

איזה יחס אנו נותנים לבן שדרכו שונה משלנו?

יצחק אבינו אינו רק אוהב את עשו. הוא לא רק משלים עם דרכו השונה, אלא נראה כי הוא מעדיף את דרכו ההפוכה מדרך אברהם ומבקשו: **שָׂא נָא כְּלִיד תְּלִיד וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצֹדָה לִי צֵיד וְעֲשֵׂה לִי מְטַעֲמִים כְּאֲשֶׁר אֶהְבֶּתִי וְהִבִּיאָה לִי וְאֶכְלָה (כז, ג-ד)**.

יצחק אבינו מתכוון לחזק ולברך את ממשיך דרכו של נמרוד! לשם מה? **בְּעֵבוֹר תִּבְרָכְךָ נִפְשֵׁי בְּטָרָם אָמוֹת (כז, ד)**. מדוע נוהג כך יצחק? אפשר להסביר את יצחק דרך רגש רחמים על חולשתו: **וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק וַתִּבְרָכֵהוּ עֵינָיו מְרָאֵת... וַיֵּאמֶר הִנֵּה נָא זָקֵנְתִּי לֹא יִדְעֵתִי יוֹם מוֹתִי (כז, א-ב)**, אך אם יצחק אבינו חלש בדעתו, מה ערכה של ברכתו? אם דעתו חס וחלילה משובשת עליו, אולי היה עליו להסמיך את רבקה, להנהיג את המשפחה? אולי אף להיות אפוטרופסית על יצחק אבינו עצמו?

אנסה להשתמש באחד משיטות האימון של NLP בו זכיתי להתמחות – "ראפור", שיש בה מן הדומה לסיפור הבראסלבי הידוע "אינדיק": כשיצחק האב רוצה להשפיע על שינוי כיוון בדרך חייו של בנו הגדול עשו, הוא מבין שעליו להקדים לכך הצטרפות אישית אליו. שעליו לכבד אותו ואת תחומי הצטיינותו – במיוחד את תחום הצייד מתוך תקווה שאחר כך, ביושבם יחד שבעים ושבעי רצון, אולי יתאפשר השינוי.

וַיִּגַשׁ וַיִּשָׁק לוֹ וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנֵי כְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכּוּ ה' (כז,כז). עתה נוצרת הכנה לברכת יצחק הנועדת לשנות את אורח חיי עשו: וַיִּתֶּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ וְלֵב דָּגָן וְתִירֹשׁ (כז,כח). ומדוע ברכת הטל נאמרת דווקא כאן? במאמר קודם לפרשת תולדות (תשע"ב) כתבתי כך על ברכת הטל: פרופ' דב אשבל בספרו "תורת האקלים", הביא נתונים לפיהם שטח העלווה של הצמחים מכפיל את כמויות הטל פי כמה וכמה לעומת שטח האדמה שתחתיה. עלה בדעתי לכן, שאפשר להבחין בשיתוף פעולה לתועלת הדדית בין הטל לבין הצומח. (כי הודות לטל, הצמחים מתפתחים וזוכים ליותר טל ומתפתחים עוד יותר ומושקים מיותר טל. וכך הלאה.)

יצחק אבינו, אוהבו הגדול של בנו עשו, יעץ לו, לדעת ר' יהודה קיל, ב"דעת מקרא" עצה על דרך הרמז – להניח את אמנות הצייד ולהיעשות לאיש שדה בלבד, שהרי זה זקוק רק למשמני הארץ ולטל השמים.

כך יצחק אבינו, הזקן, החכם, האוהב כל כך את עשו בנו הגדול, מביא לשינוי דרכו.

וַיִּשָׁח עֵשׂוֹ אֶת נְשָׂיו וְאֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו וְאֶת כָּל נַפְשֹׁת בֵּיתוֹ וְאֶת מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל בְּהֵמָתוֹ וְאֶת כָּל קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאָרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל אָרֶץ מִצְרַיִם וַיִּעַלְבֵהוּ אָחִיו.

שמואליק דרורי, בן קיבוץ סעד וחבר קיבוץ ראש צורים. נשוי לחנה ושניהם הורים לשבעה ונהנים מכ"ב נכדים (כן ירבו). עובד במרכז הישראלי לאפוטרופסות כנציג מבקר. בראש צורים מרכז את שעורי פרשת השבוע יזם וריכז את מערכת ספר פרשות שבוע 'מראש צורים אראנו'. חבר הנהלת אסיפה. פעיל בעמותות: בסוד עיית, אלומה, בת-עמי, ומתנ"ס גוש עציון.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il